

PROGRAM

STRUČNO-RAZVOJNOG CENTRA ZA STRUČNO USVRŠAVANJE STRUČNIH DJELATNIKA U DJEČJIM VRTIĆIMA ZA PROVEDBU KATOLIČKOG VJERSKOG PROGRAMA *KATEHEZE DOBROGA PASTIRA* PO NAČELIMA MONTESSORI PEDAGOGIJE ZA 2022./2023.GODINU

UVOD

Kateheza Dobroga Pastira je model katoličkog vjerskog odgoja, utemeljen na Svetomu pismu, liturgiji, katoličkomu nauku i na načelima Montessori pedagogije. *Kateheza* je namijenjena vjerskom odgoju djece rane i predškolske te školske dobi.

U listopadu 2015. godine izašlo je obnovljeno i dopunjeno izdanje *Programa katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi* u kojemu su objedinjena dotadašnja dva programa vjerskog odgoja: opći i *Kateheza Dobroga Pastira*.

Dječji vrtić *Sunčev sjaj-Nazaret* primio je 11. prosinca 2015. od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta ponovno *Rješenje o imenovanju stručno-razvojnog centra radi unapređivanja stručnog rada u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika u dječjim vrtićima za provedbu programa katoličkog vjerskog odgoja pod nazivom „Kateheza Dobroga Pastira“ po načelima Montessori pedagogije na četiri godine.*

Vrtić kao stručno-razvojni centar nakon stečenih iskustava i znanja u radu, posebice u području vjerskog odgoja i dalje ima namjeru prenositi ih odgojiteljima/cama u vjeri i stručnim suradnicima u predškolskim ustanovama te im pomoći u izgradnji novih iskustava i znanja. U dosadašnjoj praksi stručnog usavršavanja i u suradnji s drugim predškolskim ustanovama i stručnjacima, pokazalo se veliko zanimanje i potreba za stručnim usavršavanjem odgojitelja/ica u vjeri i stručnih suradnika za sadržaje iz područja vjerskog odgoja.

Stoga će Stručno-razvojni centar **Dječji vrtić *Sunčev sjaj – Nazaret*** u pedagoškoj godini 2022./2023. ponovo započeti sa stručnim usavršavanjem.

Polaznici stručnog usavršavanja mogu biti odgojiteljice i stručni suradnici predškolskih ustanova s već završenim teološko-katehetskim doškolovanjem za odgojiteljice u vjeri pri KBF-ima te svi oni koji imaju neku teološko-katehetsku naobrazbu primjerice: katehetiku, ITKL (sada ITK – stručni studij teologije) i sl.

Polaznici su kandidati za:

- odgojiteljice/odgojitelji u vjeri Kateheze Dobroga Pastira u predškolskim ustanovama
- stručne suradnike za vjerski odgoj Kateheze Dobroga Pastira u predškolskim ustanovama koji imaju odgovarajuću stručnu spremu.

CILJ STRUČNO-RAZVOJNOG CENTRA

Cilj stručnog usavršavanja odnosi se ponajprije na područje BITI odgojitelj/ica u vjeri te na ljudsku i kršćansku dimenziju osobe odgojitelja/ice. Odgojitelj/ica prije svega, sazrijeva kao osoba te kao vjernik i apostol. Postupno stječe osjećaj za susret s Uskrsnim u svom svakidašnjem životu te, ostvarujući svoje svakodnevno obraćanje, stječe i osjećaj za susret s djetetom. Odgojitelj/ica u vjeri biva sam katehiziran, produbljuje se njegova **vjera, znanje i način djelovanja**, te on dopijeva do osobnog zajedništva s jedinim pravim Učiteljem, Isusom Kristom.

ORGANIZACIJA RADA: MJESTO, NAČIN I VRIJEME TRAJANJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

- Mjesto gdje će se održati stručno usavršavanje je Dječji vrtić *Sunčev sjaj-Nazaret*, Frankopanska 1a, Đakovo i Dječji vrtić *Dobri*, Split.
- Program stručnog usavršavanja odvijat će se kroz osam modula. Obuhvaća 200 sati.
- Ostvarivat će se kroz različite oblike rada:
  - predavanja (prezentacije)
  - radionice: prikaze sadržaja, ponavljanje prikaza, izrada materijala
  - praćenje izrade pisanih radova kao i materijala
  - vježbe s materijalima (katehetsko-didaktičkim sredstvima)
  - seminarske radove (izrada pisanih kateheza tzv. albuma)
  - hospitacije i konzultacije
  - evaluaciju samog rada
  - pripremu materijala koji prati sadržaje Stručno-razvojnog centra (skripte, sažetci, preslike)
  - kolokvije i ispit nakon kojega se izdaje završni dokument

Zbog kvalitetnijeg provođenja programa stručnog usavršavanja optimalan broj polaznika bio bi od 10 -tak do 30-tak osoba.

ZA ĐAKOVO stručno usavršavanje trajat će 200 sati, od 4. veljače 2023. do lipnja 2023. godine kroz 8 modula (8.modul - ispiti).

Stručno usavršavanje će se provoditi jednom ili dva puta mjesečno subotom od 9.00 i 18.00 sati i prema dogovoru tijekom stručnog usavršavanja. Ispiti su u svibnju ili lipnju.

ZA SPLIT Stručno usavršavanje trajat će 200 sati, od 7. i 8. siječnja 2023. do svibnja 2023. godine kroz 8 modula (8.modul - ispiti).

Stručno usavršavanje će se provoditi subotom od 9.00 do 18.00 sati, i nedjeljom od 9.00 do 11.00 sati, jednom mjesečno, osim u siječnju (2 puta) i prema dogovoru tijekom stručnog usavršavanja.

Ispiti su krajem travnja ili u svibnju.

ODGOJNO-OBRAZOVNA PODRUČJA I SADRŽAJI PO MODULIMA U ĐAKOVU

I. Modul, 4. veljače 2023. (8 sati)

Temeljna pitanja religioznog odgoja i kateheze

- Katehetska terminologija
- Značaj vjerskog odgoja unutar cjelovitog odgoja
- Temeljni oblici vjerskog odgoja
- Suradnja odgojnih čimbenika u pitanju vjerskog odgoja

II. Modul, 25. veljače 2023. (6 sat1)

Religiozni odgoj djece predškolske dobi i Montessori pedagogija

- Montessori pedagogija i psihologija
- Maria Montessori i njezino otkriće *novoga* djeteta
- Odgoj kao *pomoć* za život
- Karakteristike djeteta do šeste godine
- Religiozni potencijal djeteta do šeste godine
- Osnove Kateheze Dobroga Pastira
- Montessori načela primijenjena u Katehezi Dobroga Pastira

III. Modul, 25. veljače i 11. ožujka 2023. (24 sata)

Izbor i interpretacija biblijskih tekstova

Biblija:

- Evanđeoske maksime

- Prispodobе kao objaviteljice Kraljevstva Božjega
- Prispodobе o vrijednosti Kraljevstva Božjega
- Kristološke prispodobе

Božić

- Došašće (4 svijeće i liturgijska boja)
- Mesijanska proroštva
- Isusovo djetinjstvo

Uskrs

- Otajstvo smrti i uskrsnuća (Iv 12,24)
- Uskrsna gozba (Posljednja večera)
- Isusov grob (uskrsnuće)
- Liturgija svjetla

Duhovi

- Duhovski događaj (Pedesetnica)
- Darovi Duha Svetog

Biblijski zemljopis

- Globus
- Zemlja Izrael
- Jeruzalem

IV. Modul, 25. ožujka i 15. travnja 2023. (24 sata)

Izbor liturgijskih tekstova, simbola i znakova

Liturgija:

- Liturgijske boje
- Liturgijski kalendar
- Paramenti (svećenička odjeća)

Geste

- Znak križa
- Poklon

Euharistija (Sveta misa)

- Oltar kao menza
- Liturgijski predmeti oltara
- Svetohranište
- Geste sv. Mise (epikleza, doksologija, znak mira)
- Euharistijska prisutnost Dobrog Pastira I. i II. susret

Krštenje (Krist – svjetlo)

- Predmeti krštenja (svjetlo i krsna haljina, Riječ i voda, ulja)
- Geste krštenja (polaganje ruku nad vodom, mali i veliki križ)

V. Modul, 6. svibnja 2023. (10 sati)

Moralni odgoj djece do šeste godine

- Dijete rane i predškolske dobi i moralni odgoj

- Moralni odgoj djece rane i predškolske dobi prema Mariji Montessori
- Savez – temelj moralnoga odgoja
- Sredstva moralnoga odgoja

VI. Modul, 20. svibnja 2023. (8 sati)

Odgoj za molitvu

- Molitva kao odnos s Bogom
- Biblijska molitva (dijelovi psalama, evanđelja..)
- Osobna i zajednička molitva
- Tradicionalna i spontana molitva
- Pjesma i tišina kao molitva

VII. Modul, od veljače do svibnja (106 sati)

Pedagoške radionice

- Ponavljanje prikaza
- Vježbe s materijalima (katehetsko-didaktičkim sredstvima)
- Izrada pisanih priprema (albuma)
- Izrada katehetsko-didaktičkih sredstava
- Hospitacije u Vrtiću

VIII. Modul, svibanj i lipanj 2023. (14 sati)

Provjera znanja (ispiti)

- Provjera znanja iz teorije, praktičnog dijela i pisanih priprema
- Dodjela završnog dokumenta – **potvrđnice** kojom se polaznicima omogućuje **verifikacija Programa vjerskog odgoja po načelima Montessori pedagogije – Kateheza Dobroga Pastira pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja** te ustroj istog u vlastitim ustanovama.

ODGOJNO-OBRAZOVNA PODRUČJA I SADRŽAJI PO MODULIMA U SPLITU

I. Modul, 7. i 8. siječnja 2023. (8 sati)

Temeljna pitanja religioznog odgoja i kateheze

- Katehetska terminologija
- Značaj vjerskog odgoja unutar cjelovitog odgoja
- Temeljni oblici vjerskog odgoja
- Suradnja odgojnih čimbenika u pitanju vjerskog odgoja

II. Modul, 7. i 8. siječnja 2023. (6 sati)

Religiozni odgoj djece predškolske dobi i Montessori pedagogija

- Montessori pedagogija i psihologija

- Maria Montessori i njezino otkriće *novoga* djeteta
- Odgoj kao *pomoć* za život
- Karakteristike djeteta do šeste godine
- Religiozni potencijal djeteta do šeste godine
- Osnove Kateheze Dobroga Pastira
- Montessori načela primijenjena u Katehezi Dobroga Pastira

III. Modul, 21. i 22. siječnja i 11. veljače 2023. (24 sata)

Izbor i interpretacija biblijskih tekstova

Biblija:

- Evanđeoske maksime
- Prispodobе kao objaviteljice Kraljevstva Božjega
- Prispodobе o vrijednosti Kraljevstva Božjega
- Kristološke prispodobе

Božić

- Došašće (4 svijeće i liturgijska boja)
- Mesijanska proroštva
- Isusovo djetinjstvo

Uskrs

- Otajstvo smrti i uskrsnuća (Iv 12,24)
- Uskrsna gozba (Posljednja večera)
- Isusov grob (uskrsnuće)
- Liturgija svjetla

Duhovi

- Duhovski događaj (Pedesetnica)
- Darovi Duha Svetog

Biblijski zemljopis

- Globus
- Zemlja Izrael
- Jeruzalem

IV. Modul, 11. veljače i 4. i 5. ožujka 2023. (24 sata)

Izbor liturgijskih tekstova, simbola i znakova

Liturgija:

- Liturgijske boje
- Liturgijski kalendar
- Paramenti (svećenička odjeća)

Geste

- Znak križa
- Poklon

Euharistija (Sveta misa)

- Oltar kao menza

- Liturgijski predmeti oltara
- Svetohranište
- Geste sv. Mise (epikleza, doksologija, znak mira)
- Euharistijska prisutnost Dobrog Pastira I. i II. susret
- Krštenje (Krist – svjetlo)
- Predmeti krštenja (svjetlo i krsna haljina, Riječ i voda, ulja)
- Geste krštenja (polaganje ruku nad vodom, mali i veliki križ)

V. Modul, 4. i 5. ožujka 1. i 2. travnja 2023. (10 sati)

Moralni odgoj djece do šeste godine

- Dijete rane i predškolske dobi i moralni odgoj
- Moralni odgoj djece rane i predškolske dobi prema Mariji Montessori
- Savez – temelj moralnoga odgoja
- Sredstva moralnoga odgoja

VI. Modul, 1. i 2. travnja 2023. (8 sati)

Odgoj za molitvu

- Molitva kao odnos s Bogom
- Biblijska molitva (dijelovi psalama, evanđelja..)
- Osobna i zajednička molitva
- Tradicionalna i spontana molitva
- Pjesma i tišina kao molitva

VII. Modul, od siječnja do travnja (106 sati)

Pedagoške radionice

- Ponavljanje prikaza
- Vježbe s materijalima (katehetsko-didaktičkim sredstvima)
- Izrada pisanih priprema (albuma)
- Izrada katehetsko-didaktičkih sredstava
- Hospitacije u Vrtiću

VIII. Modul, svibanj i lipanj 2023. (14 sati)

Provjera znanja (ispiti)

- Provjera znanja iz teorije, praktičnog dijela i pisanih priprema
- Dodjela završnog dokumenta – **potvrđnice** kojom se polaznicima omogućuje **verifikacija Programa vjerskog odgoja po načelima Montessori pedagogije – Kateheza Dobroga Pastira pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja** te ustroj istog u vlastitim ustanovama.

NOSITELJI PROGRAMA

Predavači će biti stručnjaci iz Dječjeg vrtića *Sunčev sjaj-Nazaret*, Đakovo i ostalih Vrtića koji provode vjerski odgoj *Katehezu Dobroga Pastira* i Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu.

➤ **Stručni nositelji programa stručnog usavršavanja** su sljedeći:

- **s. Jelica Đuzel**, ravnateljica, odgojiteljica mentorica, diplomirani kateheta specijalist s mandatom Internacionalnog društva M. Montessori u Rimu za osposobljavanje odgojitelja, kateheta, vjeroučitelja, učitelja za provedbu programa *Kateheze Dobroga Pastira* I. stupnja (za djecu predškolske dobi) i II. stupnja (za djecu školske dobi)
- **s. Domagoja Leović**, odgojiteljica, diplomirani kateheta specijalist s mandatom Internacionalnog društva M. Montessori u Rimu za osposobljavanje odgojitelja, kateheta, vjeroučitelja, učitelja za provedbu programa *Kateheze Dobroga Pastira* I. stupnja (za djecu predškolske dobi) i II. stupnja (za djecu školske dobi)
- **s. Rahela Lacković**, prof. pedagog, montessori odgojiteljica (AMI), odgojiteljica u vjeri *Kateheze Dobroga Pastira*
- **s. Dragica Ivkić**, prof. defektolg, montessori odgojiteljica (AMI)
- **Rozalija Đambić**, montessori odgojiteljica, odgojiteljica u vjeri *Kateheze Dobroga Pastira*
- **Marijana Mikić**, montessori odgojiteljica, odgojiteljica u vjeri *Kateheze Dobroga Pastira*
- **Zdenka Balabanić**, odgojiteljica u vjeri *Kateheze Dobroga Pastira*

Vanjski nositelji:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Nacionalni katehetski ured HBK
- Katehetski uredi u Đakovu i Splitu
- Teološki fakulteti u Đakovu i Splitu
- Centar *Buon Pastore* za religiozni odgoj djeteta po načelima M. Montessori, Rim
- Internacionalni konzilij *Kateheze Dobroga Pastira*, Rim
- Katehetski uredi
- Sustručnjaci Vrtića i Župa

s. Mirjana Kutleša, ravnateljica dječjeg vrtića *Dobri*, Split

PLAN FINANCIRANJA

Za ostvarivanje programa stručno-razvojnog centra neophodna su dodatna sredstva za sljedeće namjene:

- stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika uključenih u provedbu programa Stručno-razvojnog centra,
- organizaciju i provođenje plana i programa Stručno-razvojnog centra,
- nabavku stručne opreme i literature,
- podizanje razine kvalitete materijalne osnove prostora Stručno-razvojnog centra (prostor za vjerski odgoj – atrij ili dio sobe dnevnog boravka, vanjski prostor vrtića, kabineti...),
- stimulaciju radnika uključenih u rad Stručno-razvojnog centra u svim segmentima djelovanja,
- naknadu za autorski rad vanjskim suradnicima.

Mogući izvori financiranja su:

- Ministarstvo znanosti, obrazovanje i sporta RH,
- Poglavarstvo Grada Đakova,
- Agencija za odgoj i obrazovanje,
- prihodi iz aktivnosti Stručno-razvojnog centra: provođenje seminara, obrazovanja i dr.,
- roditelji,
- EU fondovi,
- donacije.